

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३१ / अंक : ३७ / २०७९ वैशाख २ गते शुक्रबार / Apr 15, 2022 / कूल्य रु. १०/-

माओवादी मन्त्रीले कारवाही गर्ने,
माओवादीले ने छानवीन गर्ने

काठमाडौं। नेपाल राष्ट्रबैंकका गम्भर महाप्रसाद अधिकारीलाई सरकारले थैत्र २५ गते निलम्बन गरेर उनीमाथी छानवीन गर्ने पूर्व न्यायिक पुरुषोत्तम भजारीको संयोजकत्वमा गर्न गरेको समिति ने विवादको धेरामा तानिएको छ। भजारी सर्वोच्च अदालतमा पूर्व न्यायिक हुन्। २०७४ सालको स्थानीय तहको निर्वाचनमा भरतपुर महानगरपालिकामा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको पुरी रेणु दाहाल मेयर पदमा पराजित हुने पक्का पक्की भएपछि तत्कालीन माओवादी केन्द्रका कार्यकर्ताहरूले मतपत्र ने चपाएका थिए। नेकपा एमालेका उम्मेदवार देवी ज्ञावलीको जित निरिचय भएपछि उनीहरूले गन्न बाँकी रहेको मतपत्र चपाएका थिए।

मत पत्र चपाएको विषयमा सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन पर्यो

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ।

राष्ट्रिय अस्मितामा कुनै प्रभाव पन्न
सक्ने प्रति नेपालीहरू सधै चनाखो
हुनुपर्छ : पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाह

काठमाडौं। पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहले राष्ट्रिय अस्मितामा कुनै प्रभाव पन्न सक्ने प्रति नेपालीहरू सधै चनाखो हुनुपर्ने बताएका छन्। नयाँ वर्ष २०७९ को अवसरमा बिहीबार शुभकामना सन्देश दिए उनले छिमेक नीतिका कारण मुलुकको अस्मितामा असर पन्न सक्ने भन्दै त्यस तर्फ चनाखो हुनुपर्ने बताएका हन्।

छिमेकी मित्र राष्ट्रहरू प्रति हामीले अवलम्बन गर्ने नीति तथा व्यवहारले हाम्रो उन्नति प्रगतिलाई मात्र प्रभावित गर्दैन मुलुकको स्थायित्व, शान्ति र राष्ट्रिय अस्मिता समेतमा कुनै न कुनै स्तरको प्रभाव पन्न जाने अवश्यलाई सम्भर रामी सदैव चनाखो हुनुपर्छ उनले

>>> बाँकी ८ पेजमा

हुयुवाको भरमा गम्भर माथि कारबाही

काठमाडौं। मुलुकको अर्थतन्त्र संकटमा परेका ले पाँच दिल्ली गठबन्धनको सरकारले विनाकारण नेपाल राष्ट्रबैंकका गम्भर महाप्रसाद अधिकारीलाई हटाउने प्रक्रिया सुरु गरेर गम्भीर गल्ति गरेको पूर्व अर्थमन्त्रीहरू र पूर्वराष्ट्रिय योजना आयोगका उपायक्षम सहित अर्थविद्वहरूले टिप्पणी गरेका छन्। प्रयात कारण विना सरकारले गम्भरलाई निलम्बन गरेकोले यो कदम निरिति विषय नभई व्यक्तिगत आग्रह र पूर्वग्रह भएको उनीहरूले दावी गरेका छन्। पूर्व अर्थमन्त्री समेत रहेका डा. प्रकाश चन्द्र लोहीले गम्भर हटाउने विषय नालायक सरकारको अपरिक्षक निर्णय भएको बताएका छन्। देशलाई अर्थिक संकट परेको वेला यस्तो अराजक सिर्जना गर्नु दुर्भाग्य हो। उन मुद्दाको परिवेशमा सरकारले गम्भरलाई कारबाही गर्न प्रक्रिया अधि बढायो

>>> बाँकी ८ पेजमा

फेरि प्रधानमन्त्री बन्ने रहरले गर्दा कांग्रेस स्वाहा

काठमाडौं। नेपाली काग्येसका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवा के कारण मुलुकको अर्थतन्त्र धरापमा परेको छ। काग्येसको केन्द्रीय समितिको बैठकमा नै अर्थमन्त्री जनर्दन शर्मालाई हटाउनु पर्ने प्रश्न उठेको थियो। सभापति देउवाले त्यस वेला कुनै उत्तर दिएका थिएनन्। अर्थतन्त्र धरापमा पर्दै गएको भन्दै अर्थविद्वहरूले वेलैमा सरकारलाई सजग गराएका भएपनि प्रधानमन्त्री देउवाको ध्यान त्यतातिर गएन्। सत्ताधारी गठबन्धनमा रहेका काग्येस, माओवादी केन्द्र र नेकपा समाजवादीका माग सचोधन गर्न मात्र देउवा तयार रहेका भन्दै काग्येसमीत्री कुरा उठेपनि सभापति देउवाले कुनै कुरा सुन्ने गरेका छैन्।

>>> बाँकी ८ पेजमा

काठमाडौं। पाँच दिल्ली गठबन्धनले १५ सय ५३ वटै स्थानीय तहमा आउदो स्थानीय तहको निर्वाचनमा गठबन्धन गर्ने निर्णय गरेको छ। त्यसका लागि भागवण्डाका आधारहरू समेत तयार गरेको छ। ति आधारहरूमा २०७४ सालमा भएको स्थानीय तहको प्रमुखमा विजयी भएकालाई आधार मान्ने, पालिका र वडामा प्राप्त मतलाई आधार मान्ने, २०७४ मा विजय प्राप्त नगरेका भएपनि सत्ता गठबन्धनभीत्रका दललाई सहभागी गराउने, गठबन्धन वाहेकका दल विजयी भएका स्थानमा प्रमुख पदमा प्राप्त मत त्याई आधार मान्ने, एकीकृत समाजवादी नेकपा एमालेवाट विभाजित भएर बनेको हुनाले उसलाई मुख्य शक्ति रहेको यर्थालाई मन्न गर्ने, वर्तमान समयमा गठबन्धनका दलहरूको पनि संगठनात्मक अवस्था र जनसमर्थनलाई पनि

पाँच दलीय गठबन्धन राजनीतिक सिन्डिकेट लगाउने प्रयासमा

व्यक्तिगत स्वार्थका लागि देउवा जेसुकै गर्न पनि तयार

सतारुट गठबन्धनको तालमेलको आधार तयार

काठमाडौं। पाँच दलिय गठबन्धनले १५ सय ५३ वटै स्थानीय तहमा आउदो स्थानीय तहको निर्वाचनमा गठबन्धन गर्ने निर्णय गरेको छ। त्यसका लागि भागवण्डाका आधारहरू समेत तयार गरेको छ। ति आधारहरूमा २०७४ सालमा भएको स्थानीय तहको प्रमुखमा विजयी भएकालाई आधार मान्ने, पालिका र वडामा प्राप्त मतलाई आधार मान्ने, २०७४ मा विजय प्राप्त नगरेका भएपनि सत्ता गठबन्धनभीत्रका दललाई सहभागी गराउने, गठबन्धन वाहेकका दल विजयी भएका स्थानमा प्रमुख पदमा प्राप्त मत त्याई आधार मान्ने, एकीकृत समाजवादी नेकपा एमालेवाट विभाजित भएर बनेको हुनाले उसलाई मुख्य शक्ति रहेको यर्थालाई मन्न गर्ने, वर्तमान समयमा गठबन्धनका दलहरूको नै भागवण्डा मिलाउने निर्णय समेत गरेको

जुनुपर्ने हुन्छ। यसअधि प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन २०७४ मसिर १० र २१ मा भएको थियो।

स्थानीय तहको निर्वाचनको परिणामले प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनलाई समेत प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने भएकाले

>>> बाँकी ८ पेजमा

शुभकामना

नयाँ वर्ष २०७९
को उपलक्ष्यमा देश
विदेशमा रहनुभएका सबै
नेपालीहरूमा हार्दिक
मंगलमय शुभकामना।

देवेन्द्र चुडाल
सम्पादक / प्रकाशक

अभियान
सप्ताहिक

प्रभु उच्चान्ती मुद्दती मेहेनतको कमाईमा थप उच्च ब्याजदर स्वदेशमै

prabhu bank

Remittance Fixed Deposit

मा उच्चतम् ब्याजदर

12.03%

साप्ताहिक ब्याजदर

दिल्लीमा मासु प्रतिबन्धः पसल मालिकहरूको लागि यसको अर्थ के हो?

कुमार जी

'उनीहरूले यस्ता निर्णय गर्दा भावनाको कुरा गर्छन्। मेरो भावना के हो? म हिन्दु हुँ र मैले लगभग दिनहुँ मासु खानुपर्छी सरकारले हाम्रो आस्था प्रयोग गरेर आफ्ने प्रचार प्रसार गर्नुवाहेक केही गरिहेको छैन,' आईएनए मासु बजारका नियमित ग्राहक सञ्जय कुमारले भने।

नवरात्रिको पर्व चौथो दिनमा प्रवेश गर्दा, दक्षिण दिल्लीका मेरय मुकेश सूर्यनले हिन्दूहरूको भावनालाई उद्घृत गर्दै आफ्नो कार्यक्षेत्रमा रहेको मासु पसलहरू बन्द गर्न आवान गरे। मेरयले तर्क गरे कि मन्दिर नजिकैको मासु पसलहरू मानिसहरूलाई असहज बनाउँछ, यो कुनै पनि विशेष समुदायमा आक्रमण नभएको कुरा राख्दै।

मेरयले चाडपर्वको कमिता २ दिन अधि यी दिशानिर्देशहरू जारी गरेको भए हामीले प्रबन्ध गर्न सक्यौं वा कमसेकम परिस्थितिको लागि तयार हुन सक्यौं। चाडपर्वमा यो घोषणा गर्दा समस्या आउँछ र हामीसँग तयारीको कुनै गुजाइश छैन,' आईएनए मासु पसल चलाउने मोहम्मद तनवीरले भने।

तनवीरको ४५ वर्ष पुरानो पसल यस क्षेत्रको मासु बजारको हिस्सा हो। मासु शो मालिकका लागि यो पहिलो पटको अनुभव हो, 'मासु खानेलाई समस्या छैन' भने सरकारलाई किन समस्या छ?

देश भर मा धेरै मासु पसलहरू मालिक अरिक अहमद, तनवीर संग सहमत छन्। कम नाफाको कारणले चाडपर्वको समयमा पसलहरू बन्द गर्न आरिक बताउँछन्। तर, पछिला दुई वर्षमा

परिस्थिति नाटकीय रूपमा परिवर्तन भएको छ, "यस्ता उदाहरणहरू छन् जहाँ पूर्व विद्यायक वा उहाँका मानिसहरूले हाम्रा पसलहरूमा घुसेर हामीलाई बन्द गर्न बाध्य पार्छन्।"

यो घटनालाई देशमा साम्प्रदायिक तनावको सङ्केत गर्न लामो घटनाको सूचीको रूपमा हेरिएको छ। कर्नाटकमा वर्षको सुरुमा, हिन्दू राष्ट्रवादीहरूले माग गरेपछि सरकारले मुस्लिम वित्रोताहरूलाई राज्यभरका मन्दिर मेलाहरूमा स्टलहरू

दैनिक ज्याला मजदुरको रूपमा जम्मा ३० जना मजदुर छन्।

त्यसआधि कर्नाटकमा मुस्लिम युवतीहरूलाई टाउकोमा स्कार्फ लगाएर विद्यालय र कलेजहरूमा प्रवेश गर्न निषेध गरिएको थियो। दिल्लीको बुरारीमा हिन्दू महापञ्चायतका क्रममा कार्यक्रम कभर गर्ने क्रममा पत्रकारामाथि आक्रमण भएको बताइएको छ। वर्षको अन्त्यमा, धर्म संसद, जहाँ विवादास्पद हिन्दू धार्मिक नेताहरूले मुस्लिमहरूको नरसहारको लागि

हुन्, 'हाम्रो पसलमा आउने अधिकाश हिन्दू धर्मावलम्बी हुन्, त्यसपछि पसल बन्द गर्ने आदेश कसरी जायज छ?

यस क्षेत्रका पसल मालिकहरूले मोजो स्टोरीलाई भने कि दैनिक रूपमा, नवरात्रिको समयमा उनीहरूको कमिता घण्डा ग्राहकहरू हिन्दू थिए। यति मात्र होइन, मासु बजारमा पसलको संख्यालाई हेर्ने हो भने मुस्लिम, सिख र हिन्दूबीच समानुपातिक रूपमा बाँडफाँड छ।

अलीको पसल क्रिस्यनको

स्वामित्वमा छ, तर पसलमा हिन्दू र मुस्लिम मजदुरहरू सँगै काम गर्छन्। उनको लागि, मासु प्रतिबन्ध मुस्लिम समुदाय विरुद्ध योजनाबद्ध र लक्षित कार्य थियो।

पसलहरू खुला राखेमा लाइसेन्स सदाका लागि खारेज हुने पसल सञ्चालकहरूले बताएका छन्। ४० वर्षीय मासु पसलका सञ्चालक कृष्णकुमारले यो निर्णय जायज नभएको बताउँदै दशकौदेखि पालनपोषण गरेको बजारको सदभावलाई जे भए पनि हानि नहुने दाबी गर्छन, यहाँ कोही नवरात्री मनाउँछन्, कोही व्रत बसेका छन्। रमजाना हामीले सधै एकअर्काको आवश्यकता पूरा गरेका छौं। ४० वर्षमा सरकारले हिन्दुको भावनाको वास्ता गरेन र अहिले अवानक यस्तो गरेको हो?

कृष्णले नवरात्रिमा खासगरी नगरपालिका आयुक्तलाई त्यस्तो आदेश दिने अधिकार नभएकाले सरकारले राजधानीका मदिरा पसल किन बन्द नगरेको प्रश्न गरे, 'कै सरकारले चाडपर्वमा मदिरा सेवन गर्नु ठिक हो भन्दैछ ? र

मासु होइन? मेरो पसल बन्द हुँदा भैले कमिता उण्ण रूपैयाँको स्टक द दिनमा फ्याँक्नुपर्ने भयो।

सञ्जय कुमार, आईएनएमा बारम्बार ग्राहक, मासु को एक उत्सुक उपभोक्ता हो र नवरात्रि को समयमा पनि गर्छन। अर्कोतार्फ कुमारकी श्रीमतीले उपवास बसेकी छिन तर आफ्नो पतिको लागि एउटै मार्कर राखेकी छैनन, 'यसलाई यसरी हेर, अन्ततः यो विश्वासको बारेमा हो कि? मेरी श्रीमतीको विश्वास व्रत बस्ने र मेरो मासु खाने हो। दुबै सह-अस्तित्वमा रहन सक्छन् र अनावश्यक रूपमा सरासर राजनीतिको लागि प्रयोग गर्नु हुँदैन।

मासु बजारको पसलमा दैनिक ज्यालादारी गर्ने सुभाषपसलका मालिकहरूले आफूले जतिकै पीडा भोग्नुपरेको वर्णन गर्छन। दैनिक ज्याला मजदुरी गर्ने र ५ जनाको परिवारको एकमात्र कमात्तुने सुभाषले मोजो स्टोरीसँग कुरा गरे, 'मैले विगत ४० वर्षदेखि एउटै काम गर्दै आएको छु, सिकेको छु र लामो समयदेखि निरन्तरता दिएको छु। मैले मेरो भाडा, छोराओरीको पढाइ र मासिक रासनको व्यवस्थापन यही कामबाट मात्र गर्नुपर्छ।'

आईएनएका पसलहरूले ३० देखि ४० लाख रूपैयाँरूपम्मको नोक्सानी बेहारेको बताउँछन्। मजदुरहरू आम्दानीको स्रोतका रूपमा बाहिर निरक्तदा व्यापारीहरूले आफ्ना सबै स्टलहरू फ्याँक्नुपरेको थियो। बजारमा धेरै विदेशी प्रवाह छ, त्यसैले, अहिलेको लागि खुला रहन्छ।

अर्कोतार्फ कम्त्र भेरयले मासु प्रतिबन्धलाई दिल्लीका बासिन्दाहरूको भावनालाई विचार गर्ने प्रगतिशील कार्यको रूपमा वर्णन गरे। उनको पूरा बयान तल हेर्नुहोस्।

Martyrs' Day Continue in the Indian Occupied Kashmir

Mr Chaudary

Every year, Kashmir Martyrs' Day (Youme Shudaha-e-Kashmir) is commemorated on July 13 in the memory of 21 Kashmiris who were martyred outside Srinagar Central Jail by the troops of Dogra Maharaja on July 13, 1931. This very day is observed on both sides of the Line of Control and all over the world by the Kashmiris to pay homage to these Kashmiris.

However, the history of Dogra rule (1846-1947) in Kashmir is replete with tyrannous treatment, meted out to the Kashmiri Muslims by Dogra forces. Under the Dogra rule, they were leading so miserable life that it was difficult to differentiate them from beasts. Slave labour, heavy taxes, capital punishment for cow slaughter, and living under constant terror was the order of the day. On April 19, 1931, the ban of Eid Khutba (Sermon) ignited widespread demonstrations in the Jammu city for a number of days. It was followed by the desecration of the Holy Quran at the hands of Dogra forces, which resulted in outrage among the Muslims throughout the state. In Srinagar, people gathered in Jamia Masjid to denounce this blasphemy. One such get-together was held in Khankah-e-Muella Srinagar, which was addressed by prominent

Kashmiris. When the meeting was concluded, a youth, Abdul Qadeer, pointing his finger to the Maharaja's palace, raised slogans "destroy its every brick." With the accusation of sedition, he was arrested forthwith. Abdul Qadir was to be tried in the court, but due to large public resentment, the court was shifted to Central Jail Srinagar.

On July 12, 1931, in response to the shifting of court, intense public protests were held throughout the city. The next day, on July 13, 1931, thousands of people thronged the Central Jail Srinagar to witness the in-camera trial of Abdul Qadeer. As the time for obligatory prayer approached, a young Kashmiri stood for Azan. The Dogra Governor, Ray Zada Tartilok Chand ordered soldiers to open fire at him. When he got martyred, another young man took his place and started Azan. He was also shot dead. In this way, 21 Kashmiris embraced martyrdom in their efforts to complete the Azan. The people carried the dead and paraded through the streets of Srinagar, chanting slogans against Dogra brutalities. A complete strike was observed in the city, which was followed by weeklong mourning. This incident shook the whole state and the traffic from Srinagar to Rawalpindi and Srinagar to Jammu came to halt from July 13 to 26, 1931. The 21 martyrs are buried in Martyrs' Graveyard at Khawaja Bazar, Srinagar.

Consequent to these

brutal killings, the Kashmiri leadership realized the need to form a political party, Muslim Conference (MC) with a view to waging a struggle for their freedom. Afterward, on July 19, 1947, MC passed a resolution to merge Kashmir with Pakistan, considering the geographical proximity—the majority of Muslim population (77%), language and cultural relations of Jammu and Kashmir. Since 1989, various forms of state terrorism have been part of a deliberate campaign by the Indian army and paramilitary forces against Muslim Kashmiris. It has been manifested in brutal tactics like crackdowns, curfews, illegal detentions, massacre, targeted killings, sieges, burning the houses, torture, disappearances, rape, breaking the legs, molestation of Muslim women and killing of persons through fake encounters.

When Indian fanatic Prime Minister Narendra Modi, the leader of the ruling party BJP, came to power, he accelerated anti-Kashmir moves. Since August 5, 2019 Modi's government ended the special status of the Jammu and Kashmir to turn Muslim majority into a minority in the Indian Occupied Kashmir (IOK). Implementing the August 5 announcement, the Indian central government issued a notorious map on October 31, 2019. In accordance with it, Jammu and Kashmir was bifurcated into two union territories—Jammu and Ladakh. Besides,

Indian other malevolent acts such as the introduction of new domicile law against the majority of Kashmiris, issuance of domicile certificates to 25000 non-Kashmiris and intermittent shelling inside Pakistani side of Kashmir in relation to the Line of Control (LoC)-which has killed hundreds of innocent villagers, indicate 'Modi's fascist India'. Thus, New Delhi completely ended any sort of dialogue with Islamabad to settle the Kashmir issue. Now, more than 11 months have passed. But, Indian extremist rulers continue lockdown in the IOK where Indian forces have broken all previous records of gross human rights abuses by martyring tens of thousands of the Kashmiris through brutal tactics.

Despite the deployment of 900,000 troops in the IOK and intensification of firing by the Indian forces in wake of shortage of foods, medicines for the patients and coronavirus pandemic, innocent Kashmiris are still violating the lockdown by protesting against Indian illegal actions. In order to conceal India's state terrorism, Kashmir has been cut off from the rest of the world. But, some reports and images are appearing in the world and the social media, which show extrajudicial killings of innocent people by the ruthless Indian military and paramilitary troopers.

In this connection, the martyrdom of a 65 years old person Bashir Ahmed Khan on July 1, this year who was dragged

out of his car and shot dead by Indian paramilitary troopers in front of his grandson-three-year-old toddler in Sopore, Srinagar, shocked the world. The horrifying event triggered massive outrage and protests in Indian Kashmir. Ironically, despite a lapse of 72 years, Kashmiris are still struggling and sacrificing to achieve their alienable right under the UN resolutions for the plebiscite in Jammu and Kashmir.

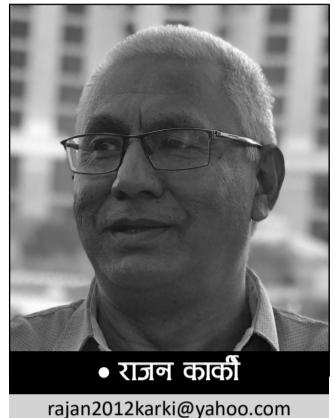
While, Indian forces have been also employing various draconian like Armed Forces Special Powers Act (AFSPA), the Public Safety Act (PSA), etc. in killing the Kashmiri people, and arbitrarily arrest of any individual for an indefinite period. Besides Human Rights Watch, in its various reports, Amnesty International has also pointed out grave human rights violations in the Indian Controlled Kashmir.

Nevertheless, the Martyrs' Day has given a new impetus to the Kashmir's struggle for independence.

Observing the Youme Shudaha-e-Kashmir on July 13 all over the world, Kashmiris renew their pledge to continue the ongoing war of liberation for the accomplishment of their right of self-determination and for the independence of Kashmir from the despotic Indian rulers who continue state terrorism in the Indian Held Kashmir like the Dogra rulers. In these terms, Martyrs' Day continues in the Indian Occupied Kashmir.

हनुमान सर्वत्यापी छन्, विर्मिषण कथामात्र हुन्

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

राष्ट्रियनिर्माताको सालिक फोडेर र इतिहास तोडेर भासणमात्र गर्ने हुतिहाराहको देश बन्यो नेपाल। डाल तरवारको भरमा वीरपुर्खाले आर्जन गरेको देश हो तर त्यो गौरव छाँयाँमा पारियो।

सिपाहीले साम्राज्य खडा गरेको इतिहास हो : टिपु सुल्तान। बाबू हेदर अलिले छोरा टिपुलाई दिमाग यस्तो थिए हो, त्यसलाई चिन्तनमा रगड्नुपर्छ, कोलमा पेलेकै पेल्नुपर्छ, दिनुसम्म सार्ती दिनुपर्छ, तब स्वच्छ र सुन्दर सोचको विकास हुन्नपर्छ भनेर प्रशिक्षण दिए। नभन्दै समस्या, सङ्घर्ष र समाधानका उपायका सुझौहरू विकास हुँदै गए र टिपु सुल्तान मैसुर साम्राज्य खडा गर्न सफल भए। टिपु सुल्तान इतिहासमा अमर छन्, भूमिपुर्हस्ता लागि प्रेरणाका स्रोत रहेका छन्। ती सोचका सुल्तान। हामी पुरातत्व, वीरता ढालेर पराई मालिकका कण्ठोम र ढाल बनिरहेका छौं। खेताल बनिरहेका छौं। हामी पराइतन्त्रका सुल्तान बनिरहेका छौं। उठेको नेपाली शीर भुक्तै गएको छ।

०४६ साल। पञ्चायतिविरुद्ध लड्ने प्रजातन्त्रवादीहरूले भारतीयलाई बोलाए। घरको भगडामा परचत्रीलाई न्यायाधीश बनाए। भारतबाट चन्द्रशेखरको नेतृत्वमा डीपी त्रिपाठी, हरकिसन् सिंह, डाकारूकी, एमजे अकवर, सुब्रमण्यम स्वामीहरू गणेशमान निवास चाकरीबारीमा आए र नेपालको स्वाभिमानलाई खोरिया बनाएर कुल्ये। थपडी बजाउने हामा

नेता र हामी थिए। त्यही मिसनबाट दायिएको मेसिनगनले जनधनको क्षति नहोस भनेर राजा वीरेन्द्रले दलमाथिको प्रतिबन्ध फुकुया गरे। पञ्चायत सकियो, पचारातले ३८ वर्षमा सुँगुर ढाडिएकै ढाडिएका कुनै पञ्चको मलामीसम्म पाएन। २०६३ साल जेठ ११ गतेपछि बहुदलको नाम लोकतन्त्र भयो। समाजवादको शिरवन्दी लगाउने बहुदलवादीहरूले चुँझक्क गरेनन्। कस्तो अचम्भ ?

परास्त, सुखा र जलस्रोत भारतको जिम्मा दिएको भए अर्थात् भुटानजस्तो बन्न स्थीकार गरे आन्दोलन तुहाइदिए भने दिलीको प्रस्तावलाई इन्कार गरेर २०४६ सालमा राजा वीरेन्द्र नेपालीका सामु भुकेका हुन्। जनतासँग भुकेने राजा होचा भएनन्। अगला बनेको नेता होचा बदैछन्।

अर्काले दिएको भीखले आत्मसम्मान नबच्ने रहेछ। ०४६ को बहुदल १२ वर्ष कुशासनमा परिणत भयो। ०५२ साल फागुन १ गतेपेखि जनयुद्ध सुरु भयो। त्यो जनयुद्ध ०६२ साल मसिर ७ गते १२ बुँदे दिली सम्झौतामा धुँडा टेकेपेखि थाहा भयो- कुण्डेस, कम्पुनिटहरूमात्र होइन, जनयुद्धका नायकहरू पनि दिलीके प्यादा रहेछन्। ०४२ सालमा रामराजाले राजधानीमा बम पडकाउँदा ५ जना मरे, ०२८ सालको भापा विद्रोहमा आजाका एमालेहरूले १३ जनाको धाँटी रेटेका थिए। ०४६ सालको जनआन्दोलनमा ७ जना मारिए भने ०६३ सालको १९ दिने जनआन्दोलनमा २६ जना मारिएका हुन्। १० वर्ष जनयुद्धकालमा ७७ हजार २ सय ७४ को हत्या भयो र तिनमा आश्रितमाथिको आततायी प्रहार तथा राष्ट्रको इतिहासको गर्द र वर्तमानका पूर्वाधार ध्वस्त पारियो। कसैले न्याय पाएनन्। पीडक नयाँ नयाँ शासक बनिरहे। मुख्य सवाल, कुनै पनि परिवर्तनबाट एकजना सुन अर्थात् देशभक्त सुल्तान जन्मिएनन्। अर्काले चलाउने हफ्तियार र मतियार शिखण्डी हुन सक्छन्। त्यसैले त हनुमान सर्वव्यापी छन्, विर्मिषण रामायण कथाका पात्र मात्र हुन्।

नेपालको वर्पषटमा शिखण्डीका सिलसिलाले वर्तमानलाई पनि छाडेको छैन। विदेशीलाई चाहिने शिखण्डी हुन, शिखण्डीको आवश्यकता स्वार्थपूर्ति हो। स्वार्थको पछि लाने विवेकहीन भनेका अबसरवादी हुन। शिखण्डी र अबसरवादीहरूलाई बाहै महिना दरी आइरहेछ, भ्रष्ट डिटाहरूलाई लोकतन्त्र

आँखा चिठ्ठा बनेको छ। देशभक्तिको सशक्त भाषण गरिएपछि जनता मख्ख पर्छन, यी डिटाहरू जनता जनता लडाएर सत्ताको स्वाव फेरिरहेछन्। देशको आधा जासँड ख्या दैनिक आधा डलरमा बाँच्छन, ६२ लाख युवायुतीहरू साउदीदेखि इजरायलसम्म, काबुलदेखि ताकोंगोसम्म योन र अम्र शोषणमा मरिरहेका छन्। न याँ नेपाल बनाउन नरसंहार मच्याइयो, धर्म र व्यवस्था फेरियो। भोको पेट, नाड्गो जीउ, लथालिङ्ग जनजीवन उस्तै छ। रागत बग्यो, बदान आएन्।

छ न त छ नि वाद छ, तन्त्र छ, नीति छ, संयन्त्र छन्। सुनीति केही देखिएनन्, कुटिलनीति राष्ट्रव्यापी छ। सबै नीतिमा नेता, नियन्ताको प्राथमिकता आत्मोन्नति, आत्मवित्ति, आत्मसन्तुष्टि र आत्मकेन्द्रित छन्। आमकेन्द्रित छैनन्। त्यागको टिपु सुल्तान छैनन्, स्वार्थी सुल्तानहरू सविधानको धोडा चढेर बुरुसी मारिरहेका छन्।

घटाटधरको सुइँडे पलपल भनिरहेको छ- लोकतन्त्र कौडी पिचासहरूलाई आयो। सत्ताका भूत बन रुचाउनेहरूलाई आयो। राजनीतिलाई व्यवसाय बनाउनेहरूलाई आयो। राष्ट्रानलाई नेताहरूमा चोखो मन र जनताको बलमा उभिने रहर नै देखिएन। अन्याले लोकतन्त्रको चरमा लाए के नलाए के ? विवेकहीन फोसाहरू फुसा गफ हाँकिरहेका छन्। आगोले काँचो भदैन, सामन्तले कड गाल भदैन भनेभै जीवन द्विमान बढी हो भनेर स्वार्थभन्दा माथि उट्टन कोही तैयार छैनन्। बेइमानको राज चिरिरहेछ।

लोकतन्त्रको प्राण जनविश्वास हो। त्यो जनविश्वास प्राविधिक रूपमा देखिन्छ, वास्तविक रूपमा राख्स शासनमात्र छ। जुनसुकै देशका नेता केही घटाटका लागि मात्रै नेपाल आए भने पञ्चदेवलको हण्डी बुझन लाम लागेभै लस्कर लानेहरूका लागि स्वाभिमानको अर्थ चाकरी हो, मालिकबाट प्राप्त हुने खुराकी हो।

मिनु मसानीको इम्बुल्युसन् थियोरी अफ सर्भाइल भन्छ- जो सक्षम छ, ऊमात्र बाँच्छ। उनको दार्शनिक सिद्धान्त सही हुँदै हो त डायनासोर लोप हुने थिएन, कमिला लोप हुँथ्यो। चितुवाको एउटा वर्ग दगुर्दा दगुर्दा दहमा पन्यो र सार्को रूपमा आयो। नेपालको सन्दर्भमा मिनु मसानीको सर्भाइल अफ दि फिटेस्टको अर्थ उल्टो हुन गएको

छ। कुनै पनि स्थितिमा जो बाँच सक्छ, उनै सक्षम हो। राजतन्त्र असक्षम भएर गएको होइन। हिन्दुधर्म अल्पमतमा परेर फालिएको होइन। कम्प्युनिट र समाजवादी सक्षम भएर मूलधार बनेका होइनन्। देशभक्तबाट दिलीभक्त, विस्ताराविरुद्ध लम्पसार भएर त्वम शरणम् गर्न सकेन, राजतन्त्र फालियो। गर्न त्युनुने कर्म गरेर वर्तमान बुढोपुस्ता राजनीतिका नाममा सिर्पाते खुकुरी बनेर सक्षमहरूको कलमी गरिरहेको छ।

बन्दुके मौका पायो कि बुद्ध बोकेर हिँड्छ। मौका पायो कि बालू पडकाउँछ। अन्धविश्वास हटाउने भाषण उही गर्न, महिम पूजन र गुरुको पातमा उही ढोग्छ। साइत निकालेर सत्तासीन हुने र पदभार ग्रहण गर्हेहरू नक्कल गर्न विच्छिन्न छ।

यसकारण त यी परिवर्तनका बाहकहरू, स्वाधीनताको धर्तीमा पराधीनताको साम्राज्य खडा कर्ताहरू खतरानाक त्रियर्थसहरू बास गर्ने पेण्डोराको बाकस भन्दा कम देखिएनन्। फोहर सँडे गनाउँच, राजनीति सँडे चम्पिदो रहेछ। 'डेमेलपमेन्ट अफ फ्रिडम' मा अमर्त्यसेनाले लेखेका छन्- गुलाफको फूल भनेपछि फूलमा सुगन्ध हुनेपर्छ।

जनयुद्धलाई वसन्त पर्व भनेहरू कागजी फूललाई बासादार भनेर थाकैनन्। टिपु सुल्तान माछे थिए, यी मान्छे हुन कि दुः गामा कुँविएका सिंहहरू ? भट्ट हेर्दा डरलाम्बा छन्। मुसोलिनीले इतलीको प्रजातन्त्रमा अधिनायकवादको जग बसाले। जर्मनीमा हिटलरभएको परिवर्तनको स्थापना लोकतन्त्रको जग थिएकि निरंकुशतन्त्रको महल ?

१९८५ मा विश्वबाट दासप्रथा उन्मूलन भएको हो। नेपालमा पनि दासप्रथा छैन, कमलरी र कम्याप्रथासमेत उन्मूलन भइसकेको छ तर, नेपाली जनताको सार्वभौमिकता आज पनि नेतातन्त्रको करियाभन्दा भिन्न हालतमा देखिन्न। लोकतन्त्र लोकको दुलो अनुहारमा रोगले ख्याउटे देखिन्छ। लोकतन्त्र बन्धकमा परेपछि यस्तै हुन्छ। यही लोकतन्त्र नेताका लागि लाम लागेभै लस्कर लानेहरूका लागि स्वाभिमानको अर्थ चाकरी हो, असमानताको यति दूलो दूरी ? बेइमानहरू ? असमानताको गर्नु सक्ता र लोकको नियति अचार जसरी पिसिरहने न हो।

बजारमा बेइमानी हातोहात हारालु खपत भइरहेको छ। गोरुले दाउनुपर्छ खेती गर्न, राजनीतिको खेतीमा बोकाले दाई गरिरहेको छ। धूर्त्त्वाई चम्केपछि सत्य तिमोलिनु स्वाभाविक हो।

दालिङ एसिया विज्ञ लियोरोजका अनुसार नेपाल विश्वमै स्वर्गको एक दुक्रा हो। स्वर्गको एक भाग। यस्तो स्वर्ण नरपिचासहरूको नरक कसरी बन्दो ? हुने र हुँदा खानेबीचको महामारी रोक लोकतन्त्र किन असफल भयो ? कस्तुरिको सुवास आउनुपर्न र्खर्गमा दुक्रा देशभारि कुहिगये हुरी चल्यो। अन्यायको सिङ्गुजुर उम्रेको छ नेपालमा।

१५ प्रतिशत ३५कार परिवार बसोबास गर्ने र सर्वधर्म समभावको नेपालमा पोप देखिन्छ, एक चीनीति अपनाएको नेपालमा दलाई लामा भेटिन्छ। १२६ जातिको देशमा एकता थिए, भाँडियो। समृद्धिको सूचक लोकतन्त्रलाई र्भेडुवा बानाएर बदनाम गरियो। सस्कारमा स्वदेश थिए, विरेंद्री संस्कृति लादियो। नासो, गलाको पासो बन्दो पद्धति। १८५५ डिसेम्बर २ मा गीर्वाणिक्रिमको अधिकार बोकेर गएका गजराज मिश्र र चन्द्रशेखर उ

पढथ्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यौदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

आफ्नो असफलता लकाउन गभर्नर अधिकारीमाथी प्रहार

मुलुकको अर्थतन्त्र नै जोखिमा परेको बेला सरकारले नेपाल राष्ट्र बैंकका गभर्नर महाप्रसाद अधिकारीलाई सबै दोस थुपार्न कै लागि उनलाई निलम्बित गरेको छ । राष्ट्र बैंक स्वतन्त्र निकाय रहेकोमा पाँच दलिय गठबन्धनको सरकारले राष्ट्र बैंकमाथी हस्ताक्षेप गरेर आफ्नो स्वर्ण पुरा गर्ने प्रयास भएको भन्दै चौतर्फी विरोध भएको छ । अर्थमन्त्री जनादन शर्माको असक्षमता र असफलतालाई लुकाउनेको लागि गभर्नरलाई निलम्बित गरीएको आरोप अर्थमन्त्री माथी लागेको छ । राष्ट्र बैंकका गभर्नरलाई निलम्बित गरेर सरकारले अहिलेको सकललाई खेलबाडको रूपमा लिएको भन्ने सन्देश दिएको छ । शक्सपाद वित्तिय कारोबारमा भईरहेको अनुसन्धानलाई प्रमाणित पार्ने मुख्य उद्देश्यले अर्थमन्त्रीले राष्ट्र बैंक र सम्पति शुद्धीकरण विभागलाई पत्र लेखेको विषयले गर्दा सम्पति शुद्धीकरणको क्षेत्रमा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट नेपाल थप निगरानीमा पर्न सक्ने सम्भावना समेत बढेको छ । शक्सपाद रकम आएमा हामी छानवीन गर्दछौं भनेर नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय कानूनमा हस्ताक्षर नै गरीसकेको अवस्थामा शक्सपाद रकमका बारेमा नेपाल राष्ट्र बैंक र सम्पति शुद्धीकरण विभागले छानवीन गरी रहेको सम्भावना केन्द्रीय वैकका गभर्नरलाई नै हटाउन भनेका भोलीका दिनमा देश नै कालो सूचीमा पर्न सक्छ । विदेशवाट आएको शक्सपाद रकम छुटाउन अर्थमन्त्रीले पत्र लेखेकाले गर्दा भोली वैधानिक रूपमा आएको रकम पनि निगरानीमा पर्दछ । त्यसबेला मुलुक ठूलो संकटमा फर्ने निश्चित जस्ते रहेको छ ।

विश बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय जगत मुद्रा कोष र विभिन्न दातु निकायहरूले नेपाल राष्ट्र बैंकमा सरकारको हस्ताक्षेप भएको बताएपाई बैंकलाई थप स्वतन्त्र र स्वातंत्र बनाएको भएपनि अहिले राष्ट्र बैंक माथी अनावश्यक हस्ताक्षेप गरीएको छ । पाँच दलिय गठबन्धन बने पश्चात अधिलो सरकारले गरेका नियुक्तिहरू प्राय सबै बैंकमाथी राष्ट्र बैंक गर्नुभन्दै राष्ट्र बैंक र सम्पति शुद्धीकरण विभागले छानवीन गरी रहेको सम्भावना केन्द्रीय वैकका गभर्नरलाई नै हटाउन भनेका भोलीका दिनमा देश नै कालो सूचीमा पर्न सक्छ । विदेशवाट आएको शक्सपाद रकम छुटाउन अर्थमन्त्रीले पत्र लेखेकाले गर्दा भोली वैधानिक रूपमा आएको रकम पनि निगरानीमा पर्दछ । त्यसबेला मुलुक ठूलो संकटमा फर्ने निश्चित जस्ते रहेको छ ।

पछिलो समयमा सरकारले सुपारी, मरीच, केराउ छोगडा जस्ता वस्तुको आयात खोलेकोमा पनि प्रश्न उठेका छन् । यस्ता वस्तु सिधै आयात गर्दा भारतमा चक्री कर तिर्नुपर्ने हुँच । नेपालमा भन्दै भारतमा पठाउदा भने राजशमा सुविधा दिएको छ । खुला रीमानावाट भारत तस्करी गर्ने मनसायले ल्याइने यस्ता वस्तुको आयात खोल सरकारले निर्णय गरेको छ । तर विदेशी मुद्राको सञ्चिती घटेको भन्दै विभिन्न ४० शिर्षकमा १३ सय भन्दा बढी बस्तुको आयातमा कडाई गरीएको छ । सुपारी मरिए छोगडा जस्ता वस्तुको आयात खोल दिने निर्णयले गर्दा सरकार कति सावेदनशिल छ भने प्रचल रूपमा देखिएको छ । नेपालमा सुपारी कति उत्पादन हुँच भने जनकारी के सरकारलाई छैन । ईन्डोनेशियावाट आयात गरीएको सुपारीलाई नेपालमा उत्पादन भएको हो भनेर सरकारी निकायले प्रमाणित गरिएन्तु भनेको सरकार नै तस्करीमा सलग्न हुनु होईन र ? गभर्नरलाई हटाउदा अफ मनलाई गर्न पाइन्छ भने उद्देश्यले नै सरकारले गभर्नरलाई हटाएको छ । संकटको बेला गभर्नरलाई हटाएको भन्दै पूर्व अर्थमन्त्री तथा माओवादी केन्द्रका वर्षमान पुन एमालेका पूर्व अर्थमन्त्री सुरेन्द्र पाण्डे, विष्णु पौडेल र डायुरुज खतिङ्गाले समेत असन्तुष्टी जनाएका छन् । स्मरण रहास् खतिवडा राष्ट्र बैंकका गभर्नर समेत रहि सकेका व्यक्ति हुन् ।

सरकारले गभर्नरलाई निलम्बित गरेपछि उनीमाथी छानवीन गर्न सर्वोच्च अदालतका पूर्व न्यायाधिस पुरुषोत्तम भण्डारीको अध्यक्षतामा तिन सदस्यीय छानवीन समिति समेत चैत्र २४ गते नै गठन गरेको छ । सरकारले गठन गरेको समितिका अध्यक्ष भण्डारी माओवादी केन्द्रका समर्थन रहेका र हालका अर्थमन्त्री जनादन शर्माका नातेदार समेत हुन् । भण्डारी र शर्माका हजुरआमाहरू दिव बैनी हुन् । त्यही कारणले गर्दा शर्माले भण्डारीलाई दाई भने गर्दथे । भाईले गभर्नरलाई हटाउने अनि त्यस्को छानवीन गर्ने जिम्मेवारी दाईलाई दिने निर्णय भएकोले गर्दा प्रचल हुन्छ, पाँच दलिय नेतृत्वको सरकारले आफ्नो असफलता र अर्कमण्यता लुकाउनका लागि गभर्नरलाई हटाएको र त्यो ठीक छ भनेर सहि छाप गर्न अर्थमन्त्रीका नातेदारलाई जिम्मा दिएको हो । भाईले हटाएका व्यक्तिले ठिक गरेका थिए भनेर दाइले छानवीन गर्न सक्ने सम्भावना नै नदेखिएको हुनाले सरकारले गभर्नर अधिकारीलाई षड्यन्त्रपूर्वक हटाएको प्रचल भएको छ ।

अहिले आर्थिक समस्या नेपालको मात्र नभएर विश्वकै भएको भएपनि त्यसलाई सम्बोधन गर्ने प्रमुख दायित्व सरकार कै हो । तर सरकारले विभिन्नको केपी ओली नेतृत्वको सरकारले अधिकारीलाई गर्न नियुक्त गरेका भन्दै केपी ओलीसँग बदला लिएको छ । अधिकारी गभर्नरमा नियुक्त हुन्ने माओवादी केन्द्रका विभिन्नको विभागले दिएको अधिकार भन्दा बाहिर गएर उनले बहुमतको आधारमा निर्णयहरू गराउदै गर्दा समेत संस्थापन इतर पक्षले त्यसलाई रोकन सकेको छेन । पार्टीको निवाचनका बेला मतदान सम्म गर्न नगएका पार्टीका नेता रामचन्द्र पौडेललाई आर्जँदो संसदीय निर्वाचनपछि राष्ट्रपति बनाईदिने आधारमा भागवण्डा भागवण्डा राष्ट्रपति बनाईले त्यसलाई देखिएको थिए ।

अभियान

जनता हामी जनता बनौं दलहरूको दासत्व अस्वीकार गरौ

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

निर्वाचनमा २ सय ९४ स्थानमा जित हासिल गरेको थियो । नेपाले एमालेले जित हासिल गरेको स्थानीय तहमा भागवण्डा लगाउन गठबन्धनलाई सक्स परेको छ । एमालेले जित हासिल गरेका अधिकास पालिकाहरूमा काग्रेस दोस्रो स्थानमा रहेकोले गर्दा दोस्रो स्थानमा रहेको पालिकामा काग्रेसले नै नेतृत्व लिन सक्ने सम्भावना भएपनि ५ वर्ष अधिको राजनितिमा धेरै फेरवदल भईसकेका हुनाले पहिला एमालेले जितेका पालिकाहरूमा गठबन्धनको जित हुनेछ भन्नेमा कुनै आधार देखिएको छैन । नेपाले एमालेमा माओवादी केन्द्र, नेपाली काग्रेस, जनता समाजवादी पार्टी लगाउन अन्य पार्टीहरूलाई जित हासिल गरी सकेका धेरै नेता तथा कार्यकर्ताहरू एमाले प्रवेश गरेका र प्रवेश गर्ने क्रममा जारी रहेकोले गर्दा नेपाले एमालेलाई विभाजनको खासै असर पर्न सक्ने सम्भावना देखिएन । पाँच दलिय गठबन्धनले गर्दा आ आफ्ना पार्टीका उम्मेदवारहरूलाई मतदान गर्न सक्ने सम्भावना समेत देखिन थालेको छ ।

पौडेल अहिले संस्थापन पक्षमा पुगेका छन् । पार्टी समापति र उनको एउटै स्वर मिलेको छ । प्रधानमन्त्री देउवाले पार्टीका स्थानीय नेता तथा कार्यकर्ताहरूको तिव्र विरोधका वावुजुद पनि भरतपुर महानगरपालिका माओवादीलाई केन्द्रलाई दिने तयारी गरीरहेका छन् । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुग्री रेणु दाहाललाई पुनः मेयर बनाउने प्रस्ताव अध्यक्ष दाहालले देउवा सामु राखेपछि आफ्नो पार्टीको नेता तथा कार्यकर्ताहरूको विरोध हुँदा हुँदै भरतपुर महानगरपालिका माओवादीलाई निर्माण भएको देउवा सरकार र पाँच दलिय गठबन्धनप्रति जनता रुष्ट हुँदै गएका छन् । वितवन जिल्लाका काग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ताहरूले भरतपुर महानगरपालिको उम्मेदवारहरूले देउवाले देखिएका पार्टीको नेता तथा कार्यकर्ताहरूले भरतपुर महानगरपालिको मेयर पद नलिएको खण्डमा आफुहरूले विद्रोह गर्ने चेतावनी दिएका भएपनि त्यसलाई देउवाले वेवास्ता गर्दै आएका छन् । देउवालाई पनि माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल र नेपालले २०७४ सालमा समेत प्रभाव पार्न सक्ने आकलन गरेर काग्रेसले पहिला आपलो जितेका २ सय ६६ पालिका र नेपाला आपलो जितेका २ सय ४४ वटा गरी करीब एक तिहाई लिएर लगभग ४ सय पालिकामा आफ्ना उम्मेदवार उठाउन सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ । तर काग्रेसको संस्थापन पक्षकै नेताहरूले समेत स्थानीय तहको कार्यकर्ताहरूले गठबन्धन गर्न नहुने पक्षमा रहेको वताउन थालेका हुनाले गठबन्धनको नियन्त्रण र उम्मेदवारी घोषणा पछि काग्रेस माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल र नेपालमा समेत प्रभाव पार्न सक्ने आकलन गरेर काग्रेसले आपलो जितेका २ सय ४४ स्थानीय तहको नियन्त्रणलाई देखिएको छ ।

देउवा नेतृत्वको सरकारले स्थानीय तहको नियन्त्रणको मुख्य माओवादी केन्द्रका अध्यक्षको अनुरोधमा नेपाल राष्ट्र बैंकका गभर्नर महाप्रसाद अधिकारीलाई निलम्बित गरेर पदवाट हटाउने प्रक्रिया अधि बढाएको हुनाले त्यसको चौतर्फी विरोध भएको छ । अर्थमन्त्री जनादन शर्माको

आहुति, जात र नवमाक्षराद

डा. प्रकाशचन्द्र लोहनी

‘यो वर्गसंघर्ष हो ! यो वर्गसंघर्ष नै हो !’ वैज्ञानिक समाजवादी कम्युनिस्ट पार्टीका महासचिव आहुति पार्टीको पहिले राष्ट्रिय भेलाको उद्घाटन सत्रमा आफ्नो राजनीतिक लाइनको दृढातापूर्वक वकालत गरिरहेका थिए । तर, भेलाको ब्यानरमा मार्क्सवाद लेनिनवाद माओवाद लेखिए पनि उनले गरेको व्याख्या भने नयाँ थियो । यसबारे उनको पार्टीको राजनीतिक दस्तावेजहरूमा विषद रूपमा

व्याख्या गरिएको छ ।
आहुतिले नेपाली समाजको ऐतिहासिक
विश्लेषण गर्दा मार्क्सवादको सर्वहारावादी
दृष्टिकोणप्रति सहमति जनाए पनि उनी
नेपाल र दक्षिण एसियामा उत्पीडित
'जात' समुदाय मुख्य श्रमजीवी समुदाय
भएकाले वर्गमुक्तिको प्रश्नमा 'जात'
व्यवस्थाको उन्मूलनलाई प्रधान प्रश्नको
रूपमा खडा गर्दछन् । आहुतिको अर्को
महत्वपूर्ण धारणाअनुसार वर्तमान समयमा
विज्ञानको अभूतपूर्व विकासका कारण
मानवीय श्रमको भूमिका घट्दै गएको तथा
मेसिनका कारण मानवीय श्रमभन्दा धेरै-धेरै
उत्पादन हुनुले विज्ञान अर्थात् मेसिनलाई
मुख्य उत्पादक शक्तिमा प्रतिस्थापित गर्नु
हो । त्यसरी नै उनको अर्को महत्वपूर्ण
विचारमा सूचना, सञ्चार र विज्ञानको
अभूतपूर्व विकासका कारण एकाइसाँ
शताब्दीमा साम्राज्यवादको चरित्र लेनिनले
व्याख्या गरेको भन्दा फरक भएको
छ । आहुतिका विचारमा एकाइसाँ
शताब्दीमा साम्राज्यवादको चरित्रमा जुन
नयाँ खाले वितीय सम्बन्धहरूको विकास
भएको छ, त्यो लेनिनले साम्राज्यवादबारे
गरेको व्याख्याभन्दा फरक छ । उनको
विचारमा यस स्थितिसम्म लेनिनको
दृष्टि पुगेन र त्यसैले वर्तमान युगमा
साम्राज्यवादविरुद्धको संघर्षमा विचार र
व्यवहार दुवैमा नयाँ अवधारणा विकास
गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

विशिष्ट रूपमा लेनिनले भविष्य नजान्नु त मानवीय स्वभाव नै भयो, तर उनको समयमा बैंक र बिमा कम्पनी तथा वित्तीय संस्थाहरूको भूमिका जसरी बढ्दै गएको थियो, लेनिनले साम्राज्यवादको मूल चरित्र वित्तीय हुने तथ्य उनले त्यतिवेलै ठम्याइसकेका थिए। 'साम्राज्यवाद पुँजीवादको चरम अवस्था' नामक प्रसिद्ध कृतिमा साम्राज्यवादको एकाधिकारी चरित्रका कारण साम्राज्यवादी शक्तिबीच वर्चस्वका निस्ति हुने प्रतिस्पर्धा र विश्वको विभाजनबारे लेनिनका प्रस्थापनाहरू बीसाँ शताब्दीमा दोस्रो विश्वयुद्धमा सटिक त थिए नै, एककाइसाँ शताब्दीमा पनि जसरी विश्व महामन्दीबाट गुजिँदै नयाँ विभाजन र साम्राज्यवादी शक्तिबीच युद्धको स्थिति घनीभूत हुँदै छ, त्यसले उनको दूरदर्शिता र सान्दर्भिकता दर्साउँछ । यसले वर्तमानमा लेनिनको साम्राज्यवादविरुद्धको सर्वहारावादी क्रान्तिको औचित्य पनि पुष्टि गर्छ । विगत केही वर्षदेखि मार्क्सवादी आन्दोलनभित्र दक्षिण एसिया (विशेषगरी नेपाल र भारत) मा वर्गीय प्रश्नलाई वर्ण वा जात र जातीय प्रश्नहरूको समानान्तर अथवा वर्गभन्दा पनि प्रमुख प्रश्नका रूपमा व्याख्या गर्ने प्रवृत्ति विकसित हुँदै गएको देखिन्छ । भारत र नेपालमा सबैभन्दा बढी श्रमिक उत्पीडित 'जात' समुदायभित्र रहेको र यसबारे मार्क्स अनभिज्ञ रहेकाले उनको वर्गीय मुक्तिको सिद्धान्तले जातीय शोषणबाट मुक्तिको प्रश्नलाई उचित रूपमा सम्बोधन नगर्न धारणा गैरमार्क्सवादीले मात्र होइन, स्वयं मार्क्सवादीले समेत व्यक्त गर्छन् । तर, यथार्थ यसभन्दा भिन्न छ ।

मार्क्स भारत र नेपाल आएनन् ।
 तर, दक्षिण एसियाली समाजमा रहेको
 वर्ण व्यवस्था र जात व्यवस्थाबाट
 उनी परिचित रहेको उनका रचनाबाट
 बुझिन्छ । यस क्षेत्रबाटे प्रारम्भमा उनको
 बुभाइ गलत थियो, तर आफ्ना पछिल्ला
 लेखनमा उनले आफ्ना गलत बभाइलाई

सच्चाए । मार्क्सलाई 'जात' व्यवस्थाबारे थाहा थिएन भन्नु उनको लेखनप्रतिको अज्ञानता मात्र हो । भारतमा बुर्जुवा समाजवादका चिन्तक मानिने राममनोहर लोहियाले 'मार्क्स भारतमा जन्मेको भए वर्गीय होइन, वर्णवादी हुन्थे' भन्नु यस्तै खाले चिन्तन थियो । भारतमा दलित चिन्तक तथा राजनीतिज्ञ डा. भीमराव अम्बेडकरले पनि यसै धारणालाई दलित मुक्तिको विचारका रूपमा अगाडि बढाए । यस वैचारिक मिथको भ्रमले अब त मार्क्सवादी आन्दोलनभित्र पनि भ्रम सिर्जना गरिरहेको छ ।

मार्क्सले दक्षिण एसिया (उनको
रचनामा इन्डिया) मा रहेको जात (कास्ट)
व्यवस्थाबाबू आफ्ना रचनामा कस्तीमा
आठ ठाउँमा उल्लेख गरेका छन् ।
प्रसिद्ध पुस्तक 'जर्मन विचारधारा'मा
दक्षिण एसियामा रहेका जात प्रथालाई
उनले 'अपरिष्कृत र अशिष्ट सामाजिक
व्यवस्था' र 'विशिष्ट प्रकारको श्रम
विभाजन' भनेका छन् । त्यरै सन् १८४६
मा 'दर्शनको दरिघाता' नामक कृतिमा
उनले लेखेका छन्, 'के जात प्रथा पनि
विशेष प्रकारको श्रम विभाजन थिएन ?
के निगम (कर्पोरेसन्स) व्यवस्था पनि
अर्को खाले श्रम विभाजन थिएन ?
र बृहत्स्तरको आधुनिक उद्योगमा श्रम
विभाजनभन्दा पूर्णतः भिन्न इंग्लियाउडमा
सत्राँ शताब्दीमा सुरु भएर अठाराँ
शताब्दीमा अन्ततिर पुगेको उत्पादन
व्यवस्था श्रम विभाजन होइन ?'
'दर्शनको दरिघाता'मै मार्क्सले लेखे, 'पितृ

व्यवस्थाअन्तर्गत, जात व्यवस्थाअन्तर्गत, सामन्त र निगम व्यवस्थाअन्तर्गत, एउटा निश्चित शासनबमोजिम सम्पूर्ण समाजमा श्रम व्यवस्था लागू थियो । के यी नियम कुनै विधायकबाट स्थापित थिए ? होइन यिनीहरू भौतिक उत्पादनका अवस्थाबाट जन्मेका थिए, यिनीहरू कानुनको हैसियतमा धेरै पछि ग्रहण गरिए । यसरी श्रम विभाजनका सबै रूप सामाजिक संगठनका विभिन्न आधार भए । यसरी नै सन् १९५९ मा 'ए कन्ट्रिव्युसन टु द क्रिटिक अफ पोलिटिकल इकोनोमी'मा जातबारे उनका विचार अत्यन्त महत्वका छन् : 'अथवा, विधिले निश्चित परिवारभित्र भूमि स्वामित्व अथवा श्रमलाई वंशाणुगत विशेषाधिकारका रूपमा कायम गर्न चाहन्थे, त्यसैकारण यसलाई (श्रम विभाजनलाई) जात व्यवस्था (कास्ट सिस्टम) मा सुदृढ गरे ।' मार्क्सको यस धारणाले जातको जन्मजातपना र भूमि-स्वामी तथा श्रमिक जातबीचको असमान श्रेणी तथा यसैकारण सामाजिक विभेदको तन्तुलाई प्रस्तर्सँग पक्रेको छ । मार्क्सका रचनामा यस्ता अनेकाँ उदाहरण छन्, जसले दक्षिण एसियाली समाजमा जात व्यवस्था र यसका शोषणमूलक प्रभावबाट उनि परिचित थिए भन्ने जनाउँछ ।

जात व्यवस्थाको व्याख्या र यसमाथि
नेपाली समाजको व्याख्या र प्रभावको
जात व्यवस्थाको विस्तारित प्रभावको
व्याख्या गर्दा आहुति जब उत्पीडित
जातको समस्या र मुक्तिका निष्ठि, वर्गको
समानान्तर जातिलाई उभ्याउन खोज्छन्,
उनी जात पनि श्रमविभाजनको परिणाम
हो र जुन अनुपातमा श्रमशोषणको अन्त्य
हुँदै जान्छ, जातीय शोषण पनि त्यही
अनुपातमा अन्त्य हुँदै जाने मार्क्सवादी
मान्यतालाई उपेक्षित गरिरहेका हुन्छन्
र नयाँ गर्ने नाममा जानी-नजानी
पछाडि फर्कन्छन्। आहुतिको पार्टीले
अन्य कम्युनिस्ट पार्टीभन्दा भिन्न, एउटा
हँसिया-हथौडा भएको पारम्परिक भन्डा
र अर्को हँसिया-हथौडा भएको हातमा
रिमोट भएको गरी दुईवटा भन्डा प्रयोग
गर्छ। यसले मार्क्सवाद कैही अपुरो छ,
जसलाई आहुतिको पार्टी पूरा गर्न चाहन्छ
भन्ने देखाउँछ।

यस 'नयाँ'मध्ये एउटा वर्गको समानान्तर जातको प्रतिस्थापन, अर्को वैज्ञानिक आविष्कारलाई साधनबाट उत्पादन शक्तिमा प्रतिस्थापन र तेस्रो साम्राज्यवादबाटे लेनिनको व्याख्यामा अपूरोपना हो । भन्तु परेन, यो

मालेमावादको वर्गधारणा र क्रान्तिबारे
फरक धारणा हो । आहुतिको नयाँ
स्थापना भनेको वैज्ञानिक आविष्कारहरूलाई
उत्पादनको शक्ति मान्यु हो । उत्पादन
प्रक्रियामा मूल धारमा रहेको उत्पादन
सम्बन्धको कुलयोग (स्वामित्व, श्रम
र उत्पादन) मध्ये उत्पादक शक्ति
(श्रमजीवी, श्रमशक्ति-मानिस) प्रमुख
हो । आहुतिको यस व्याख्याले समग्र

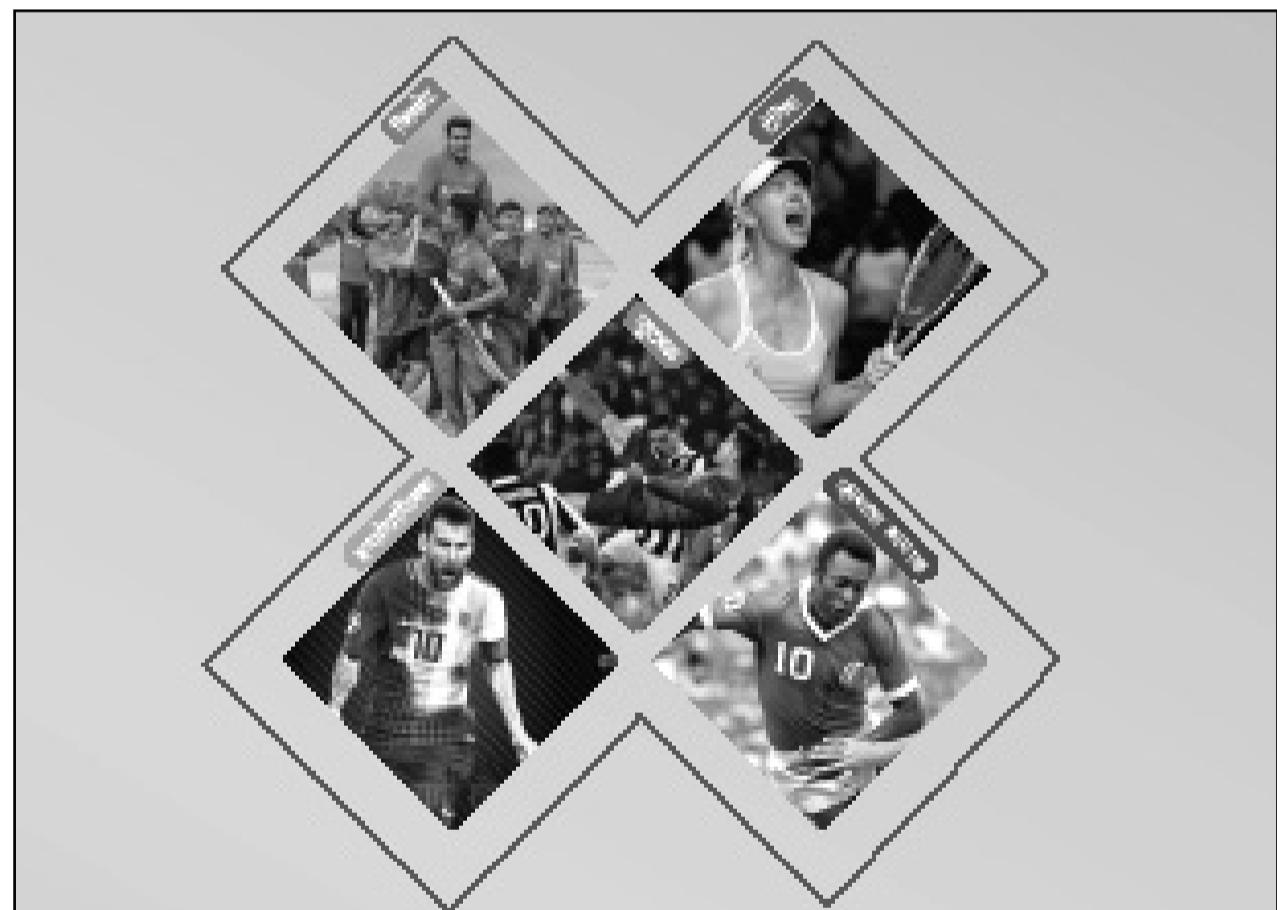
यसले वर्गसंघर्ष र उत्पादन प्रक्रियाको मूलधारमा उभिएको सर्वहारा वर्ग वा श्रमिकको ठाउँमा ऊजस्तै उत्पीडित र दमित सामाजिक समुदाय 'जाति' (उत्पीडित र उत्पीडित सांस्कृतिक समुदाय) लाई प्रतिस्थापित गर्छ, र सामाजिक आन्दोलनलाई नै वर्गसंघर्षक रूप भन्न सहज हुन जान्छ ।
जहाँसम्म मार्क्सवादको करा छ

जान्छन् । सन् १९९० मा सोभियत संघको विघटनपछि विश्वव्यापी मार्क्सवादी आन्दोलनमा एकखाले नैराश्य तथा पलायनको स्थिति सिर्जना भयो । नेपालमा जनयुद्धको विघटनपछि स्थिति यस्तै देखिन थालेको छ । गैरमार्क्सवादीले नकारात्मक प्रपोगान्डा मच्चाउनु त स्वाभाविकै हो, मार्क्सवादीहरूसमेत यस नकारात्मक प्रवाहमा बगैँ गइरहेको देखिन्छ । थरीथरीका मार्क्सवादी विचारहरू यसैका परिणाम हुन् । हुँदाहुँदा त 'नयाँ गर्ने ध्याउन्नमा मार्क्सवादभन्दा पर पुणिसकेको हेकाकासमेत गुमेको स्थिति छ । विश्व मार्क्सवादी आन्दोलनमा नवमार्क्सवादको नाममा उस्तै-उस्तै लाग्ने तर भिन्न एउटा सम्पूर्ण विचारधारा नै विकसित भएको पाइन्छ, जसले वर्ग-विश्लेषण, पार्टी, राज्य र क्रान्तिका प्रश्नहरूमा मूल प्रस्थापनाबाट बच्न वा हट्नका निम्ति पहिचान र अस्मिता (अस्तित्व)को राजनीतिजस्तो शब्दावलीको प्रयोग गर्छ । मार्क्सवादी आन्दोलनभित्र यस्तो समूहले मार्क्सवादी आन्दोलनको विफलताका निम्ति जानी-नजानी विचारधारालाई नै कारणको रूपमा व्याख्या गर्न चाहन्छ । तर, यसको मूल कारण विचारधाराको आत्मसातीकरण अर्थात् वैचारिक स्खलनमा निहित छ । आहुति र उनको पार्टीका नेता र कार्यकर्ताको इमानदारीमा अहिले नै प्रश्न उठाउने वेला भएको छैन, तर उनीहरूको विचार नवमार्क्सवादी विचलनमा छ भन्नु अनुपयुक्त हुँदैन । (नयाँ पत्रिका)

आहुतिले नेपाली समाजको ऐतिहासिक विश्लेषण गर्दा
मार्क्सवादको सर्वहारावादी टृष्णिकोणप्रति सहमति
जनाए पनि उनी नेपाल र दक्षिण एसियामा उत्पीडित
जात समुदाय मुख्य श्रमजीवी समुदाय भएकाले
वर्गमुक्तिको प्रश्नमा जात व्यवस्थाको उन्मूलनलाई
प्रधान प्रश्नको रूपमा खडा गर्छन् ।

1

उत्पादन प्रणालीमा सर्वहारा श्रमिकको ठाउँमा वैज्ञानिक आविष्कार अर्थात् मेसिन अर्थात् उत्पादनको साधनलाई स्थापित गरिएदैपछि गडबडी उत्पन्न हुन्छ । यसले उत्पादन प्रणालीमा उत्पादन सम्बन्धलाई विस्थापित गर्नु अर्थात् उत्पादन सम्बन्धको कुल योग र उत्पादक शक्तिकीचको अन्तर्विरोधलाई गायब गर्नु वा निषेध गर्नु हो । यसपछिको संघर्ष सामाजिक समुदायकीचको संघर्षमा अभिव्यक्त हुन्छ । यसले प्रत्येक सामाजिक संघर्षमा वर्गीय अन्तर्वस्तु उपस्थित हुन्छ र सामाजिक आन्दोलनहरू, समाज विशेषको सामाजिक अन्तर्विरोधबाट जमिने वर्गसंघर्षकै विरूपित वा परोक्ष रूप हो भन्ने स्वीकार गर्छ । कम्युनिस्टहरूले यस्तो आन्दोलनमा भाग लिनुको उद्देश्य यसलाई मूल अन्तर्विरोध अधीनस्थ ल्याउनु हो । किनभने मूल अन्तर्विरोधको हल हुनुसँगै सहायक अन्तर्विरोधहरू पनि हल हुँदै

Every game. Everything about the game

અનુભૂતિ

www.sabaikhel.com

 /sabalkhe

 info@sabaikhel.com

 @sabaikhel

For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

तन्त्रसन्त्र होइन, कायापलट गर्ने मन्त्र जपौ

पशुपति गुरुङ

आज हाम्रो देशको जुन अवस्था छ, त्यो अवस्थाको दोषी को हो? यस प्रश्नमा अधिकांशको साफा जवाफ 'नेता' अर्थात् 'राजनीतिक नेतृत्व' भन्ने हुन सक्छ। अन्तर्य केलाउने हो भने दोषी नेता मात्र होइनन्, जनता पनि हुन्। समय र परिस्थितिको मूल्यांकन गरी देशले विकासको गति लिन नसकदा अर्थै पनि हामी विश्वका अन्य देशको तुलनामा धैरै पछि छौं। हरेकपटको निर्वाचनमा जनताले मतदानको हक त प्राप्त गर्छन, तर त्यसबाट सन्तोषजनक उपलब्धि हासिल हुन सकिरहेको देखिँदैन। आसन्न स्थानीय तहको निर्वाचनमा जनतालाई सही उम्मेदवार छनोट गर्ने अवसर छ। आगामी ३० वैशाखमा हुन गइरहेको निर्वाचनमा मतदाताको एक भोटले पाँच वर्षका लागि जनप्रतिनिधि आउँदैछन्। यही बेला देशभर चुनावी माहोल पनि तातोको छ। राजनीतिक दलका सम्मानित उम्मेदवारले घरदैलो चहार्न थालिसकेका छन्। त्यस्तो बेला उम्मेदवारले पार्न सक्ने विभिन्न प्रलोभनबाट पनि अब मतदाता चनायो बन्न डिलाइ गर्न दुन्न।

विश्वका शक्तिसम्पन्न देशको वर्तमान अवस्था एकैपटक सम्भव भएको होइन। ती सबै देशको आ-आफै संघर्षका कथा छन्, जसलाई हाम्रो देशले पनि अनुशरण गर्नपर्छ। हाम्रो देशमा विभिन्न राजनीतिक परिवर्तन भए। जनताको त्याग, बलिदान र गौरवमय संघर्षकै कारण विगतमा जहानियाँ राणा शासनदेखि पञ्चायत र राजतन्त्र ढले। आज सबैले भन्ने गरेकै छन्, 'व्यवस्था परिवर्तन भएर केही भएन, अब अवस्था परिवर्तन गर्नपर्छ।' यही अवस्था परिवर्तन अब कसले, कसरी, कहिले गर्ने? भन्ने प्रश्न हाम्रो अधि छ। देशमा वर्तमान आर्थिक अवस्था, सुशासन, सामाजिक न्याय, सामाजिक विभेद, लैणिक असमानता र विकासको अनुभूतिजस्ता गम्भीर विषयमा राजनीतिक नेतृत्वको ओरे भक्तिबाहेक जनताले परिवर्तनको अपेक्षा कहिलेसम्म गरिरहने? यस्ता प्रश्न हामीले तबसम्म गरिरहनुपर्छ, जबसम्म हामीलाई यी कुराको महसुस गर्दैनौ। हामी अर्थै मौन बस्तौ भने त्यो हाम्रा लागि मात्र होइन, भावी

पुस्ताका लागि पनि हितकर हुन सक्दैन। त्यसैले परिवर्तन सम्भव छ, अब व्यक्ति, परिवार र समाजले चनायो हुनुपर्न बेला आएको छ। आसन्न निर्वाचन आफ्नो एक मतले कुशल नेतृत्व छान्ने अवसर पनि हो। यस्तो बेला आज पनि कैयौं नवयुवा देशको नेतृत्वप्रति यति असन्तुष्टि पोखर निराश बनिरहेका छन् कि 'कसलाई भोट दिएर के हुने हो?' भन्ने प्रश्न गरिरहेका छन्। यस्ता युवालाई विश्वास दिलाउन नेतृत्व चुकिरहेको छ। तर, हामी आशावादी बन्नेपर्छ, दलीय व्यवस्थालाई अङ्गालिरहेका हामीले राजनीतिक संस्कारलाई समयसापेक्ष बनाउँदै लैजानुपर्छ।

यो हाम्रा लागि एउटा महत्वपूर्ण अवसर र चुनौतीपूर्ण घडी हो। यो समयमा हामी चुप लागेर बस्तौ भने अवश्य हाम्रो भावी पुस्ताले हामीलाई सराने छ। राणाशासनदेखि गणतन्त्रसम्म आइपुरा देशले गति लिन नसक्नु आफैमा गम्भीर कुरा हो। आजसम्मको अवस्थालाई हेर्दा ढुक्क भएर भन्न सकिन्छ कि यो सबै बेधितिका पछाडि प्रत्येक संयन्त्रमा खराब संस्कार हाबी छ। त्यसैले हामीले अब राजनीतिक नेतृत्वलाई मात्र दोष दिएर हुँदैन, हाम्रो माफमा भएका असल संस्कारको अनुशरण गर्दै, खराबलाई छाड्दै वा समयसापेक्ष परिमार्जन गर्दै अगाडि पढ्नुपर्छ। हामीले समाज र राष्ट्रका लागि नेतृत्व छान्दा पूर्ण विवेकको प्रयोग गरेर हाम्रो मान्छे भन्ना पनि राम्रो वा सम्बन्धित क्षेत्रको विज्ञ व्यक्तिलाई छनोट गर्नपर्छ। नत्र एक मिनेटमा हालेको एक मतका कारण हामीले पाँच वर्षसम्म पश्चाताप मान्नुपर्न अवस्था आउन सक्छ।

निर्वाचनमा हामीले असल, सक्षम मान्छे छान सकेन्न भने त्यसबाट बेधिति स्वतः मौलाउँच्न, जुन कुरा हाम्रो विगतले पनि छर्लग पारेको छ। हामीले एउटा १०-१५ स्पैयैंको डटपेन किन्दा राम्रोसँग लेखेन भने हाम्रो मन कति खिन्न हुँच, त्यस्तै खिन्नता देशको स्रोत, साधनको दुर्घट्योग हुँदा आयो भने मात्र देशले गति लिन सक्छ। नेतृत्व कुशल र असल नहुँदा देशको स्रोत-साधनको दुर्घट्योग हुन जान्छ। स्रोत र साधनको दुर्घट्योगले देशको अवस्था खसिक्दै गइरहेको छ। यसबाटे अब तपाईं हामी निर्वाचनमा उम्मेदवार दिनेले सयपटक सोचौं र भोट हाल्नेले पनि पटक-पटक सोचौं।

नयाँ वर्ष २०७९ को महान उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण प्रिय ग्राहक महानुभावहस्तमा हार्दिक मंगलमय शुभक्रमना व्यक्त गर्दछौ।

नेपाल टेलिकम राष्ट्रको सञ्चार

खेलकुद

प्रिन्स र राजपुरालाई उत्कृष्ट खेलाडीको अवार्ड

ब्याडमिन्टनका प्रिन्स दाहाल र एथ्लेटिकसका राजपुरा पछाईले उत्कृष्ट खेलाडीको अवार्ड जितेका छन्। धनगढीमा मंगलबार भएको 'एसपिए सुदूरपश्चिम स्पोर्ट्स अवार्ड २०७९' मा दाहाल र राजपुरा उत्कृष्ट खेलाडी घोषित भएका हुन्।

उत्कृष्ट खेलाडी विधामा पुरुषतर्फ प्रिन्स, क्रिकेटका दीपेन्द्रसिंह ऐरी र फुटबलका टिकेन्द्र थापा र महिलातर्फ भलिबलका सरस्वती चौधरी, एथ्लेटिकसका राजपुरा पछाई र फुटबलका उषा नाथ मनोनयनमा परेका थिए। उत्कृष्ट खेलाडी घोषित दुवैजनाले जनही ३५ हजार रुपैयाँ प्राप्त गरेका छन्।

प्रिन्स ब्याडमिन्टनमा जुनियरतर्फ विश्व वरीयतामा पहिलो नम्बरमा छन्। उनले विभिन्न प्रतियोगितामा पदक जितेका छन्। राजपुराले भारतको नागाल्यान्डमा भएको साफ क्रस कन्नी दौडमा रजत पदक जितेकी थिइन। नेपालमा पनि उनले विभिन्न प्रतियोगितामा पदक जितेकी छिन्।

उत्कृष्ट प्रशिक्षकको अवार्ड भलिबलका जगदीश भट्टले जितेका छन्। उनले यो विधामा मनोनयनमा परेका बैक्सडका डम्बरदत्त भट्ट र फुटबलका लिलित चन्द्रलाई पछि पारेर अवार्ड हात पारेका हुन्। अवार्डसँगै उनले ३० हजार योगिनी २० र भनिन, मैले कसलाई भोट गर्ने?

म भन्नु नि कसलाई भोट हाल्ने भन्ने भनी मैले जवाफ दिँदा मेरी छोरीले भनिन,

'मतदान भनेको के हो र कसले कसलाई गर्ने?' कुनै पनि मतदान गर्दा आपूले बुझेर गर्नपर्छ। यदि तपाईंले भनेको व्यक्तिलाई भोट गर्ने हो भने मेरो मतको अर्थ के! मतदाता अधिकार भनेको त्यस्तो होइन।' म छोरीको कुराले निःशब्द भएँ। मलाई छोरीको कुराले जित्रिभित्रै खुसी लाग्यो। अबको पुस्ता विकेशील छ। अबको पुस्ता आफ्नो निर्णय आफै गर्न सक्षम छ। यति कुरा निश्चत छ, अबको निर्वाचनमा मेरी छोरीले जस्तै सबैले आफ्नो निर्णय आफैले गर्नेछन्।

अब हामीलाई तन्त्रसन्त्र होइन, कायापलट हुने मन्त्र आवश्यक छ। त्यो मन्त्र तपाईं हाम्रे हातमा छ। स्थानीय चुनाव कति आए, कति गए, को कसले कतिपटक जिम्मेवारी पाए, कतिले जिम्मेवारी निर्वाह गरे- त्यो मूल्यांकन गर्न सक्नुपर्छ। फेरि पनि पहिलाको जस्तै हामीले गल्ती गरे हाम्रो भविष्य अन्धकार हुने छ। हरियो रुख सुकेर जान सक्छ, सूर्यलाई बादलले छेन सक्छ, हँसिया हृषीडा खिएर काम नलाग्ने भई धोका दिन सक्छ तर हामीले अपनाएको विवेकले हामीलाई कहिलै धोका दिने काम कसैने नगरौ। राजनीति पनि एउटा समाजसेवा हो। यो व्यापार होइन, यसलाई सेवाकै रुख्या स्पूमा स्थापित गर्नै। यो संस्कारको विकास गर्नका लागि अबका निर्वाचनमा उम्मेदवार दिनेले सयपटक सोचौं र भोट हाल्नेले पनि पटक-पटक सोचौं।

आइसिसी वरीयतामा दीपेन्द्र शीर्ष १० भित्र

नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका अलराउन्डर दीपेन्द्रसिंह ऐरी इन्टरनेसन क्रिकेट काउन्सिल (आइसिसी) द्वारा २० अलराउन्डर वरीयताको शीर्ष १० मा परेका छन्। आइसिसीले बुधबार जारी गरेको नयाँ वरीयतामा दीपेन्द्र र अलराउन्डर वरीयताको १० अंशमा छन्।

दीपेन्द्रको यो वरीयता नेपाली क्रिकेटरमध्ये आइसिसीको सबैभन्दा उच्च स्थान हो। यसअधि यो उपलब्धि नेपाली टोलीका पूर्वकप्तान पारस खड्काको नाममा थियो। पारसले द्वारा २० अलराउन्डर वरीयताको २५ अंशमा छन्।

घरेलु मैदानमा सम्पन्न त्रिदेशीय शृंखलामा उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका दीपेन्द्र सोही आधारमा वरीयताको शीर्ष १० भित्र अटाएका हुन्। यस्तै, द्वारान्ती २० बलिड वरीयतामा नेपाली टोलीका कप्तान सन्दीप लामिछाने एक स्थान खसिक्एका छन्। अधिलग्ने साता वरीयताको ३७ अंशमा रहेका सन्दीप नयाँ वरीयताको ३८ अंशमा छन्।

यस्तै, द्वारान्ती २० बलिड वरीयताको शीर्ष सप्तमित्र अटाएका नेपाली टोलीका अर्का बलर अविनाश बोहरा ८६ अंशमा थानमा छन्। द्वारान्ती २० ब्याटिड वरीयतामा कुशल भुर्तल ३६ अंशै र दीपेन्द्र ३८ अंशमा थानमा छन्। ब्याटिड वरीयताको शीर्ष सप्तमित्र अटाएका आसिफ ९१ अंशमा थानमा छन्। एकदिवसीय वरीयतामा कप्तान सन्दीप लामिछाने ४८ अंशमा थानमा छन्।

एकै ओभरमा ६ विकेट

क्रिकेटमा ६ बलमा ६ छक्का प्रहार सुनेका छौं। तर, ६ बलमै ६ विकेटको सफलता दुलम्ब नै मानिन्छ। एक बलरले यस्तो कीर्तिमानी प्रदर्शन विरलै गर्दैन। भैरहवामा सञ्चालन भइरहेको सेन वार्न स्मृतिअन्तर्गत प्रो क्लब क

